

**UCHWAŁA NR XX/114/2025
RADY GMINY GIZAŁKI**

z dnia 26 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gizalki na lata 2026-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) Rada Gminy Gizalki uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gizalki na lata 2026-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gizalki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

Przewodniczący Rady

Jacek Dąbrowski

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY GIZALKI
NA LATA 2026-2030

Gizalki, 2025

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
I. Podstawy prawne	5
II. Analiza zjawiska przemocy domowej w Gminie.....	6
1. Wprowadzenie	6
2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej – wnioski i rekomendacje.....	6
Wnioski.....	7
Rekomendacje.....	10
3. Statystyka dot. przemocy domowej	12
4. Zasoby instytucjonalne	13
III. Cel Główny oraz Cele Strategiczne Programu.	14
1. Cel Główny.....	14
2. Cele Strategiczne Programu.....	14
IV. Zespół Interdyscyplinarny	21
1. Powoływanie i skład ZI	21
2. Funkcjonowanie i działalność ZI	22
3. Zadania ZI.....	23
4. Grupy diagnostyczno-pomocowe	25
5. Skierowanie osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programach pomocowych.....	27
V. Realizacja Programu oraz finansowanie	29
VI. Prognoza zmian.....	30
VII. Monitoring i ewaluacja	31
Zakończenie	32

WSTĘP

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Jednak przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że [...] *przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń.*

Zjawisko przemocy domowej jest definiowane przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Należy zaznaczyć, że ustawa ta została gruntownie znowelizowana w 2023 r. (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw), włącznie z samą nazwą tego aktu prawnego. Dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione przez „przemoc domową”. Dodatkowo, rozszerzono zakres zadań podmiotów, które tworzą cały system przeciwdziałania przemocy domowej (szczególnie w obszarze zadań gmin). Wspomniana definicja przemocy domowej, charakteryzuje ją jako: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.*

Definicja określa zarówno podstawowe cechy przemocy, jak i jej konsekwencje. W literaturze wymienia się kilka rodzajów przemocy:

- przemoc fizyczną (narusza nietykalność cielesną – powoduje uszkodzenie ciała lub niesie takie ryzyko),
- przemoc psychiczną (jej istotą jest naruszenie godności osobistej, którą można rozumieć jako źródło i podstawę wolności i praw człowieka, przemoc psychiczna zmierza do podporządkowania drugiej osoby, odebrania jej autonomii),
- przemoc seksualną (przemoc ta narusza sferę intymną drugiej osoby – polega na przymuszaniu jej do kontaktu seksualnego lub zachowań seksualnych, a także na kontynuowaniu takiego kontaktu wbrew jej woli),
- przemoc ekonomiczną (przemoc ta opiera się na różnego rodzaju nadużyciach w sferze materialnej, sferze własności – nie musi oznaczać jedynie kwestii stricte finansowych, ale może również opierać się na ograniczaniu lub uniemożliwianiu korzystania ze swojej własności).,
- zaniedbywanie (to inaczej naruszenie obowiązku opieki zaspokojenia potrzeb fizycznych czy emocjonalnych wobec osób, które są zależne).

Ze względu na osoby poszkodowane wymienia się: przemoc w związku (małżeńskim, partnerskim), przemoc wobec dzieci, przemoc wobec osób starszych, przemoc wobec osób niepełnosprawnych. Należy też zwrócić uwagę, że zgodnie z aktualnie przyjętą w literaturze oraz praktyce interwencyjnej i pomocowej terminologią, osoby mogą być uwięzione w przemoc w trzech niezależnych lub mocno powiązanych, a nawet nakładających się rolach:

- osoby doznającej przemocy (w starej terminologii-ofiary przemocy),
- osoby obserwującej przemoc (dawniej nazywanej świadkiem przemocy),
- osoby stosującej przemoc (w starej terminologii-sprawcy przemocy).

Zgodnie ze wspomnianą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6 ust.2), do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy Program przeznaczony jest dla mieszkańców gminy Gizalki, w szczególności:

- 1) rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej,
- 2) rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) osób stosujących przemoc.

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawę prawną opracowania niniejszego Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej dla gminy Gizałki na lata 2026-2030 (dalej jako: Program) stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673 – uwzględniono zmiany wynikające z ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2023 r., poz. 535), a także następujące akty prawne:

1. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r., M.P. z 2023 r., poz. 1232 ze zm.);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
5. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153);
6. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49)
7. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r., poz. 1870).

Dodatkowo, przy opracowywaniu niniejszego Programu wzięto pod uwagę przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 ze zm.), Kodeksu Karnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 383) oraz Kodeksu postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 304 ze zm.).

Dokument jest również zgodny z Konwencją Stambulską – Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. – ratyfikowana przez rząd polski w 2015 r.

Niniejszym Program uwzględnia wytyczne zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Gizałki na lata 2022-2032.

II. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE

1. Wprowadzenie

Gmina Gizałki liczy 4 406 mieszkańców (wg stanu na 31 grudnia 2024 r.), z czego 50,3% stanowią kobiety, a 49,7% mężczyźni. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców zmalała o 4,2%. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,3 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

W gminie Gizałki 60,8% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym, 20,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 18,7% jest w wieku poprodukcyjnym.

Zjawisko przemocy domowej w gminie Gizałki zostało rozpoznane na podstawie kilku bazowych elementów. W pierwszej kolejności przedstawione zostaną wnioski oraz rekomendacje ¹ z przeprowadzonych badań, których efektem jest Diagnoza Problemu Przemocy Domowej na terenie gminy Gizałki. Kolejno, przedstawiono dane statystyczne dotyczące ujawnionych faktów przemocy domowej (zaznaczyć trzeba, że dane te z pewnością nie obrazują w całości skali problemu przemocy). Na koniec, powyższe informacje uzupełniono o przedstawienie posiadanych zasobów.

2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej – wnioski i rekomendacje

Diagnoza zjawiska przemocy domowej została przeprowadzona wśród mieszkańców w II kwartale 2025 r. W badaniu łącznie udział wzięło 243 osoby (106 dorosłych mieszkańców oraz 137 uczniów szkół podstawowych). Badanie obejmowało kwestię przemocy domowej z uwzględnieniem problemu przemocy rówieśniczej oraz bezpieczeństwa w najbliższym otoczeniu.

¹ Decyzja o przedstawieniu jedynie wniosków i rekomendacji wynika z kwestii praktycznej – objętości Diagnozy.

Wnioski

Problem przemocy wśród dorosłych mieszkańców

Analiza opinii mieszkańców wskazuje, że problem przemocy – zarówno w wymiarze domowym, jak i szkolnym – jest traktowany przez większość respondentów jako zjawisko o wysokim znaczeniu społecznym. Przemoc szkolna została uznana za istotny problem przez 85,85% ankietowanych, natomiast przemoc domowa przez 83,96%. Wysoki poziom wskazań dotyczył również zjawisk powiązanych, takich jak alkoholizm (86,79%) czy picie alkoholu przez dzieci i młodzież (79,25%). Odsetek odpowiedzi negujących wagę tych problemów pozostaje niewielki (od 10,38% do 20,75%), co świadczy o szerokim społecznym uznaniu potrzeby podejmowania działań.

Respondenci w największym stopniu utożsamiają przemoc z aktami o charakterze fizycznym lub seksualnym, takimi jak pobicie (98,11%) czy dotykanie miejsc intymnych (89,62%). Stosunkowo wysoki poziom wskazań dotyczył również przemocy werbalnej (obrażanie, wyzywanie – 82,08%) i psychicznej (ośmieszanie – 79,25%). Znacznie rzadziej za akty przemocy uznawano zachowania pośrednie, takie jak odmowa pomocy (18,87%) czy komplementowanie ciała (7,55%). Jako główne przyczyny przemocy wskazywano nadużywanie alkoholu lub innych używek (93,40%), problemy rodzinne (92,45%) oraz chęć zaimponowania grupie (89,62%).

Występowanie przemocy domowej w miejscu zamieszkania potwierdziło 60,38% badanych, przy czym dominującym czynnikiem uznawanym za jej źródło jest alkoholizm (96,88%). Do innych istotnych czynników zaliczano warunki materialne (50,00%), zazdrość (48,44%) oraz narkomanię (39,06%). Najczęściej osobami stosującymi przemoc domową, według mieszkańców, są mężczyźni (92,19%), a osobami doświadczającymi przemocy – dzieci i młodzież (53,13%) oraz kobiety (43,75%). Problem przemocy w swoim domu lub otoczeniu wskazało 23,58% respondentów, z czego 92,00% wiązało go z piciem alkoholu.

Przemocy kiedykolwiek doświadczyło 42,45% ankietowanych, a wśród osób stosujących przemoc najczęściej wymieniano rodziców (55,56%) i osoby znajome (51,11%). Najpowszechniejszym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna (97,78%), w dalszej kolejności fizyczna (37,78%) i ekonomiczna (33,33%). Wyniki te wskazują na dużą skalę bezpośrednich doświadczeń mieszkańców, zwłaszcza w obszarze przemocy niemającej charakteru fizycznego.

Zjawisko przemocy rówieśniczej w szkołach potwierdziło 78,30% uczestników badania. Najczęściej wskazywane formy to ośmieszanie, przezywanie i oskarżanie (91,57%), a także zastraszanie (63,86%). Główną przyczyną takich zachowań uznano wpływ rówieśników w szkole (84,34%) oraz atmosferę w domu rodzinnym (78,31%).

Ponad połowa respondentów (52,83%) była świadkiem przemocy. Najczęściej zdarzenia te miały miejsce w domu (66,07%) i w miejscach publicznych (62,50%). Bariery w poszukiwaniu pomocy przez osoby doświadczające przemocy obejmują przede wszystkim strach przed osobą stosującą przemoc (88,68%), uzależnienie od niej (83,96%), brak wiary w skuteczność pomocy (82,08%) oraz wstyd (79,25%). Znaczna część mieszkańców deklaruje gotowość szukania pomocy na Policji lub w Straży Miejskiej (55,66%) oraz przez Telefon Zaufania (50,00%), jednak 53,77% nie zna danych kontaktowych do instytucji pomocowych.

Zdecydowana większość mieszkańców nie akceptuje stosowania przemocy – 84,91% uznało, że nie istnieją okoliczności, które mogłyby ją usprawiedliwiać, a 93,40% odrzuca stosowanie kar fizycznych wobec dzieci jako metody wychowawczej. Za najskuteczniejsze formy działań w przeciwdziałaniu przemocy uznano grupy wsparcia (59,43%), filmy edukacyjne w mediach (54,72%) oraz wykłady i pogadanki (51,89%).

Problem przemocy wśród uczniów

Badani najczęściej utożsamiają przemoc z pobiciem pięścią lub przedmiotem (87,32%) oraz spoliczkowaniem (71,13%). Często wskazywano również obrażanie i wyzywanie (59,15%) oraz uderzenie w formie klapsa (58,45%). Znaczący odsetek odpowiedzi dotyczył wyśmiewania, w tym w internecie (40,14%). Mniejsza liczba respondentów uznaje za przejaw przemocy wysyłanie obraźliwych wiadomości SMS (32,39%), krytykowanie wyglądu (31,69%) czy zabranie pieniędzy lub innej własności (26,06%). Najrzadziej wskazywano zawstydzenie w obecności innych (27,46%), odmowę pomocy (11,97%) oraz zmuszanie do wykonywania prac domowych (11,27%).

Najczęściej podawane przyczyny to brak panowania nad emocjami (79,58%) oraz nadużywanie alkoholu lub innych używek (73,24%). Kolejne wskazania dotyczyły przebywania wśród osób zachowujących się w sposób agresywny (59,86%) i problemów rodzinnych (58,45%). Rzadziej wymieniano chęć zaimponowania grupie (37,32%), częste

granie w brutalne gry komputerowe (23,94%) oraz oglądanie filmów zawierających sceny przemocy (20,42%). Inne powody stanowiły 9,15% wszystkich odpowiedzi.

Aż 40,85% badanych miało doświadczenie obserwowania zachowań przemocowych, a 59,15% nie wskazało takich sytuacji. Najczęściej miejscem zdarzeń była szkoła (62,07%) i boisko (48,28%). Zdarzenia miały również miejsce w przestrzeni publicznej, takiej jak ulica czy dyskoteka (37,93%), a w mniejszym stopniu w domu (27,59%). Najrzadziej wskazywano miejsca ustronne (10,34%) oraz inne lokalizacje (8,62%).

Najczęściej osobami doznającymi przemocy byli koledzy i koleżanki ankietowanych (62,07%) oraz osoby nieznane (39,66%). Wskazano również rodzeństwo (17,24%), rodziców (13,79%), dziadków (6,90%), nauczycieli (3,45%) i inne osoby (8,62%).

Wśród badanych, 49,29% wskazało, że spotkało się w szkole z zachowaniami przemocowymi, 19,29% stwierdziło brak takich sytuacji, a 31,43% nie miało zdania. Najczęściej obserwowane były: popychanie i szarpanie (82,61%), przezywanie, wyśmiewanie i poniżanie (78,26%), kopanie i bicie (57,97%), niszczenie rzeczy (50,72%) oraz znęcanie się starszych nad młodszymi (39,13%). Rzadziej wskazywano grożenie, szantaż (37,68%) oraz wyłudzenie pieniędzy lub innych przedmiotów (18,84%).

Tylko 14,29% badanych przyznało, że stosowało przemoc wobec rówieśników, 85,71% zaprzeczyło takim sytuacjom. Wśród osób, wobec których występowały takie działania, najczęściej wymieniano rodzeństwo (60,87%) oraz koleżanki i kolegów (39,13%). Wskazania obejmowały także rodziców (8,70%), osoby nieznane (8,70%), dziadków (4,35%) i nauczycieli (4,35%). W 26,09% przypadków podano inne osoby bez doprecyzowania.

18,57% badanych zadeklarowało, że doświadczyło przemocy w domu. Najczęściej wskazywano rodziców (57,69%) oraz rodzeństwo (57,69%) jako osoby stosujące takie zachowania. Kolejne odpowiedzi dotyczyły innych osób (26,92%) i dziadków (7,69%). W 42,31% sytuacji działania te miały miejsce pod wpływem silnych emocji, w 34,62% – po spożyciu alkoholu, a w mniejszym stopniu pod wpływem dopalaczy (15,38%), narkotyków (11,54%) i leków (3,85%).

Wśród respondentów, 44,20% uznaje, że przemoc występuje tylko wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia, 39,86% ma odmienne zdanie, a 15,94% nie wyraziło opinii. Jednocześnie, 82,61% nie zgadza się z twierdzeniem, że osoba doznająca przemocy „zasługuje” na takie traktowanie. Warto zaznaczyć, że 74,64% zgadza się, że poniżanie i obelgi mogą być równie

dotkliwe jak bicie. Ponadto, 63,04% odrzuca pogląd, że przemoc jest wyłącznie prywatną sprawą rodziny, a 76,81% uważa, że zawsze stanowi naruszenie prawa.

Największe poczucie wsparcia badani deklarowali w relacjach z matką (83,33%), ojcem (79,71%), babcią (73,91%) i dziadkiem (63,77%). Rodzeństwo stanowiło źródło dużego wsparcia dla 58,70% ankietowanych. Poza najbliższą rodziną istotną rolę pełnili ciotki (64,49%) i wujkowie (65,94%). Wsparcie od koleżanek deklarowało 45,65% osób, a od kolegów – 37,68%.

Jako źródło wiedzy na temat przemocy oraz agresji (oraz ich skutków), badani najczęściej wymieniali: internet (57,97%) oraz nauczycieli, wychowawców, pedagoga lub psychologa szkolnego (55,80%). Kolejne miejsca zajmowały telewizja (46,38%) oraz rodzice lub opiekunowie (42,75%). Aż 21,74% badanych w ogóle nie pozyskuje informacji na temat agresji i przemocy.

W przypadku doświadczenia przemocy lub bycia jej świadkiem, respondenci wskazywali, że zwróciliby się przede wszystkim do: rodziców lub opiekunów (74,64%), nauczycieli lub specjalistów szkolnych (56,52%) oraz służby porządkowej (42,03%). Rzadziej wymieniano kolegów i koleżanki (26,81%), Telefon Zaufania (26,81%), pracownika pomocy społecznej (13,04%) oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej (7,25%).

Wśród preferowanych form przeciwdziałania przemocy, uczniowie najczęściej wskazywali wykłady, pogadanki i prelekcje w szkole (43,48%), grupy wsparcia (39,86%), filmy edukacyjne (35,51%) oraz festyny, imprezy i pikniki profilaktyczne (34,06%). Mniejsze zainteresowanie dotyczyło warsztatów profilaktycznych (22,46%) i akcji informacyjnych w formie ulotek czy plakatów (16,67%).

Rekomendacje

Problem przemocy, zarówno w domu, jak i w szkole, jest istotnym wyzwaniem, przed którym stoi gmina Gizalki. Wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców i uczniów jednoznacznie wskazują na potrzebę intensyfikacji działań w zakresie profilaktyki, edukacji i wsparcia. Rekomendacje przedstawione poniżej mają na celu rozbudowanie interdyscyplinarnego systemu wsparcia, który nie tylko ograniczy skalę przemocy, ale również wzmocni poczucie bezpieczeństwa i społecznej solidarności wśród mieszkańców gminy.

Wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy domowej i w środowisku szkolnym:

- Rozbudowa lokalnego systemu wsparcia osób doznających przemocy – wzmocnienie punktu konsultacyjno-interwencyjnego z dyżurami specjalistów (psycholog, prawnik, pracownik socjalny) oraz możliwością anonimowego zgłoszenia przypadków przemocy.
- Poprawa dostępności informacji o pomocy – opracowanie i dystrybucja aktualnych materiałów informacyjnych (ulotki, plakaty, strona internetowa gminy, media społecznościowe) z pełną listą instytucji pomocowych, w tym numerami alarmowymi i kontaktowymi.
- Stałe monitorowanie zjawiska przemocy – wprowadzenie cyklicznych badań ankietowych wśród mieszkańców i uczniów w celu weryfikacji skali problemu, skuteczności działań oraz identyfikacji nowych zagrożeń.
- Zwiększenie roli szkół w systemie reagowania – szkolenia kadry pedagogicznej w zakresie wczesnego rozpoznawania symptomów przemocy i procedur interwencyjnych.

Profilaktyka i edukacja społeczna

- Kampanie społeczne dla mieszkańców – realizacja kampanii edukacyjnych promujących postawy zero tolerancji dla przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy psychicznej i werbalnej.
- Wykorzystanie preferowanych form przekazu – realizowanie działań edukacyjnych poprzez formy wskazywane przez respondentów jako najbardziej skuteczne: grupy wsparcia, filmy edukacyjne, wykłady i prelekcje.

Ograniczanie czynników sprzyjających przemocy

- Działania na rzecz ograniczenia nadużywania alkoholu – zwiększenie liczby i dostępności programów terapii uzależnień, w tym punktów konsultacyjnych oraz grup wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- Wsparcie dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej – rozwój systemu pomocy socjalnej oraz programów osłonowych minimalizujących wpływ trudnych warunków ekonomicznych na konflikty i przemoc.
- Tworzenie bezpiecznych przestrzeni publicznych – poprawa oświetlenia w miejscach wskazywanych jako potencjalnie niebezpieczne, zwiększenie patroli Policji w rejonach zagrożonych.

- Wczesna interwencja w środowiskach zagrożonych – prowadzenie działań socjalno-wychowawczych w rodzinach, w których stwierdzono problemy z uzależnieniami, przemocą lub zaniedbaniem opiekuńczym.

3. Statystyka dot. przemocy domowej

Dane własne gminy (m.in. pochodzących z ZI oraz GOPS):

	2022	2023	2024
<u>Liczba Niebieskich Kart (ogółem)</u>	7	4	8
Wszczęte przez OPS	0	0	1
Wszczęte przez policję	6	3	6
Wszczęte przez oświatę	0	0	0
Wszczęte przez PCPR	1	1	1
Wszczęte przez GKRPA	0	0	0
<u>Liczba osób doznających przemocy – ogółem</u>	5	7	16
Kobiety	5	3	5
Mężczyźni	0	0	3
Dzieci	0	4	8
<u>Liczba osób stosujących przemoc – ogółem</u>	5	4	6
Kobiety	0	1	1
Mężczyźni	5	3	5
Rodzaj przemocy:			
Przemoc fizyczna	4	2	5
Przemoc psychiczna	5	3	9
Przemoc seksualna	0	1	0
Przemoc ekonomiczna	0	1	0
Liczba interwencji Policji dot. przemocy domowej	6	3	6
Liczba osób zatrzymanych stosujących przemoc domową	5	1	3

Liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu	5	1	3
Liczba osób umieszczonych w Izbie Wyrzeźwień po interwencji dot. przemocy domowej	5	1	3
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	6	6
Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych	6	5	7

4. Zasoby instytucjonalne

Zasoby instytucjonalne na terenie gminy Gizałki – podmioty świadczące pomoc w zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gizałkach (dalej: GOPS),
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej: GKRPA),
- Urząd Gminy,
- Placówki ochrony zdrowia,
- Placówki oświatowe – szkoły podstawowe.

Dodatkowo, należy wskazać na instytucje powiatowe, obejmujące swoim działaniem teren gminy Gizałki, stanowiące wsparcie w realizacji działań wynikających z niniejszego Programu:

- Sąd Rejonowy w Pleszewie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (przy Sądzie Rejonowym),
- Prokuratura Rejonowa w Pleszewie,
- Komenda Powiatowa Policji w Pleszewie – Komisariat Policji w Choczu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

III. CEL GŁÓWNY ORAZ CELE STRATEGICZNE PROGRAMU.

1. Cel Główny.

Celem Głównym niniejszego Programu jest:

**PODEJMOWANIE BIEŻĄCYCH ORAZ PROFILAKTYCZNYCH
(ZAPOBIEGAWCZYCH) DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO ZMNIEJSZENIA
SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ
SKUTECZNEGO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ZMIANA NEGATYWNYCH POSTAW SPOŁECZNYCH TOLERUJĄCYCH
PRZEMOC LUB UTRUDNIAJĄCYCH INTERWENCJĘ
W PRZYPADKACH UJAWNIONEJ PRZEMOCY.**

2. Cele Strategiczne Programu.

Cele Strategiczne określone w niniejszym Programie wynikają z przeprowadzonej diagnozy skali zjawiska problemu przemocy domowej, jak również stanowią swego rodzaju kontynuację dotychczas podejmowanych działań (z uwzględnieniem zmian oraz koniecznością pogłębienia realizowanych zadań).

<u>Cel strategiczny nr 1:</u> Koordinacja działań lokalnych podmiotów – realizacja zadań przez Zespół Interdyscyplinarny.	
<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
Działania: Kontynuacja działalności funkcjonującego na terenie gminy Zespołu Interdyscyplinarnego, przy uwzględnieniu zmian wynikających z nowelizacji z 2023 r. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego z pewnością przyczyni się do szybkiego, skoordynowanego i skutecznego podejmowania działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, jak również planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb danej rodziny. Zespół Interdyscyplinarny koordynować będzie także działania lokalnych instytucji, organizacji i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy, celem bardziej skutecznego podejmowania i realizowania inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy. Koordynacyjna funkcja Zespołu Interdyscyplinarnego obejmować będzie m.in.: – pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, w tym powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, – kierowanie osób poszkodowanych przemocą i osób stosujących przemoc do odpowiednich specjalistów, – monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy, – realizacja procedury „Niebieskie Karty”, – gromadzenie i rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, organizacji i osób udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej.	<u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – GKRPA, – Urząd Gminy, – PCPR, – Placówki oświatowe, – Policja.

Termin realizacji: 2026-2030. Działanie ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba osób skierowanych do specjalistów,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba posiedzeń Zespołu i Grup diagnostyczno-pomocowych.

Cel strategiczny 2:

Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowej.

Działania:

- 1) przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym nt. zjawiska przemocy oraz sposobów i miejsc pomocy osobom uwięzonym w przemoc (w tym cyberprzemoc),
- 2) publikowanie na stronie internetowej GOPS oraz Urzędu Gminy informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwięzonych w zjawisko przemocy domowej,
- 3) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Wykonawca/wsparcie:

Wykonawca/Koordinator:
Zespół Interdyscyplinarny.

Wsparcie:
– GOPS,
– Urząd Gminy,
– PCPR.

Termin realizacji: 2026-2030:

Ad. 1 – działanie realizowane raz w roku (w razie potrzeby części);

Ad. 2 – działanie ciągłe – bieżąca aktualizacja danych;

Ad. 3 – działanie ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych i edukacyjnych;
- liczba opublikowanych artykułów i informacji na stronie internetowej GOPS oraz Urzędu Gminy,
- liczba mieszkańców gminy zainteresowanych udziałem w programach dla osób stosujących przemoc domową.

Cel strategiczny 3:

**Zapewnienie pomocy i należytego wsparcia
osobom doświadczającym przemocy domowej.**

<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
1) zapewnienie możliwości skorzystania z bezpłatnych porad pedagoga i psychologa, 2) skuteczna realizacja procedury „Niebieskie Karty”, m.in. poprzez pracę grup diagnostyczno-pomocowych, ukierunkowana na objęcie pomocą i wsparciem osób doświadczających przemocy oraz członków ich rodzin (głównie osoby zależne), 3) informowanie prokuratury/policji o podejrzeniu popełnienia przestępstw ściganych z urzędu, a związanych z przemocą domową, 4) informowanie osób doświadczających przemocy o możliwościach profesjonalnej (psychologicznej, prawnej, pedagogicznej itp.) pomocy realizowanych poza gminą (terytorialnie, jak również kompetencyjnie), 5) zapewnienie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doświadczających przemocy.	<u>Wykonawca/Koordynator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – GKRPA, – Policja, – Placówki oświatowe.

Termin realizacji: 2026-2030. Działanie ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych informacji oraz porad,
- liczba założonych „Niebieskich Kart”,
- liczba „Niebieskich Kart”, zamkniętych ze względu na zatrzymanie przemocy i zrealizowanie programu pomocy rodzinie,
- liczba i rodzaj form pomocy udzielonych osobom doświadczającym przemocy domowej,
- liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia,
- liczba zgłoszeń o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu.

Cel strategiczny 4:

**Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych
dotyczących zapobiegania zjawisku przemocy.**

<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
1) realizacja w szkołach zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących przemocy oraz sposobów ochrony przed przemocą (ze szczególnym uwzględnieniem problemu cyberprzemocy), 2) edukacja rodziców w zakresie komunikacji i metod wychowywania dzieci bez odwoływania się do przemocy, a także w obszarze cyberprzemocy (rozpoznawanie przypadków wśród dzieci, zapobieganie oraz pomoc), 3) promowanie wzorca budowania relacji partnerskich oraz rodzicielskich bez stosowania przemocy,	<u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – GKRPA, – Placówki oświatowe, – Policja.

Termin realizacji: 2026-2030:

Ad. 1 – działanie realizowane raz w roku szkolnym (w razie możliwości – raz na semestr);

Ad. 2 – działanie realizowane raz na semestr szkolny;

Ad. 3 – działanie ciągłe.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych w szkołach,
- liczba spotkań edukacyjnych z rodzicami,
- liczba rodziców uczestniczących w ww. spotkaniach.

<u>Cel strategiczny 5:</u> Objęcie działaniami profilaktycznymi oraz odpowiednim wsparciem rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.	
<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
1) wytypowanie rodzin, które ze względu na występowanie w nich czynników ryzyka pojawienia się przemocy, winny być objęte działaniami profilaktycznymi i wszechstronnym wsparciem, 2) prowadzenie pracy socjalnej, 3) objęcie pomocą asystenta rodziny, 4) współpraca z rodzinnymi kuratorami sądowymi w zakresie realizacji działań pomocowych dla rodzin, 5) współpraca z placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi, oferującymi pomoc rodzinie dysfunkcyjnej, zagrożonej przemocą.	<u>Wykonawca/Koordynator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – GKRPA, – Punkt Konsultacyjny, – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.
<u>Termin realizacji:</u> 2026-2030. Działania ciągłe.	
<u>Wskaźniki:</u> – liczba rodzin zagrożonych przemocą, wytypowanych do objęcia działaniami profilaktycznymi i wsparciem, – liczba zagrożonych rodzin objętych pracą socjalną, – liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, – liczba konsultacji z kuratorami sądowymi dotyczących pomocy osobom/rodzinom zagrożonym przemocą, – liczba osób z ww. rodzin skierowanych do placówek świadczących pomoc psychologiczną, – liczba działań profilaktycznych i pomocowych na rzecz rodzin zagrożonych przemocą, podjętych wspólnie z podmiotami zewnętrznymi.	

<u>Cel strategiczny 6:</u> Wzrost kompetencji służb i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.	
<u>Działania:</u>	<u>Wykonawca/wsparcie:</u>
1) organizowanie/finansowanie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, dotyczących praktycznych aspektów funkcjonowania ZI, w tym realizacji w praktyce procedury „Niebieskie Karty”, 2) organizowanie lub finansowanie szkoleń specjalistycznych z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy dla osób zajmujących się pracą z osobami uwięzłymi w przemoc (w tym również cyberprzemoc – rozpoznanie i zapobieganie),	<u>Wykonawca/Koordinator:</u> Zespół Interdyscyplinarny. <u>Wsparcie:</u> – GOPS, – GKRPA, – Urząd Gminy.
<u>Termin realizacji:</u> 2026-2030. Działania podejmowane w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na 2 lata.	
<u>Wskaźniki:</u> – liczba zorganizowanych szkoleń dla członków ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, – liczba osób uczestniczących w szkoleniach, – liczba szkoleń specjalistycznych dla osób zajmujących się pracą z osobami/rodzinami uwięzłymi w przemoc.	

IV. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Wspomniana już nowelizacja² ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 2023 r., w znaczący sposób rozszerzyła i zmodyfikowała działalność Zespołów Interdyscyplinarnych (dalej w niniejszym Rozdziale: ZI). W art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (dalej w niniejszym Rozdziale: ustawa) wprowadzono szereg szczegółowych rozwiązań dotyczących funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych. Dodatkowo, art. 16 ustawy nowelizującej nakazuje rozwiązanie dotychczasowych Zespołów i powołanie nowych (zgodnie z nowymi zasadami). W konsekwencji, konieczne jest przedstawienie zasad powoływania i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego (w tym również grup diagnostyczno-pomocowych).

1. Powoływanie i skład ZI

Art. 9a ust. 1 ustawy wskazuje wprost, że „*gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym*”. Kolejno, w ust. 2 wskazano, że ZI powoływany jest przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

W skład ZI wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych.

W skład ZI wchodzi także kuratorzy sądowi. Dodatkowo, w skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

² Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535).

W skład Zespołu mogą wchodzić również prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone powyżej, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Rada Gminy określa, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na pierwszym posiedzeniu ZI, członkowie Zespołu powołują ze swojego grona Przewodniczącego. Zespół wybiera również Zastępcę Przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który wykonuje obowiązki powierzone mu przez Przewodniczącego Zespołu i zastępuje go w czasie nieobecności.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego w szczególności:

- 1) kieruje pracami zespołu interdyscyplinarnego;
- 2) organizuje pracę zespołu interdyscyplinarnego;
- 3) reprezentuje zespół interdyscyplinarny na zewnątrz.

Członkowie ZI, w terminie 12 miesięcy od dnia ich powołania w skład Zespołu, przechodzą obowiązkowe szkolenie, realizowane przez samorząd województwa (zadanie własne samorządu województwa, zgodnie z art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy).

2. Funkcjonowanie i działalność ZI

Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego zwołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Kolejne posiedzenia ZI są już zwoływane przez Przewodniczącego.

Posiedzenia ZI odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. O terminie posiedzenia ZI jego członkowie są informowani z 7-dniowym wyprzedzeniem.

Udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego jest obowiązkowy. Członek ZI, który nie może uczestniczyć w posiedzeniu Zespołu, informuje Przewodniczącego Zespołu o przyczynach swojej nieobecności w terminie co najmniej dwóch dni roboczych przed zaplanowanym posiedzeniem tegoż Zespołu. Jednakże, niedotrzymanie tego terminu może być usprawiedliwione szczególnymi okolicznościami, w tym obłożną chorobą członka ZI lub innym zdarzeniem losowym.

W przypadku co najmniej trzykrotnej nieusprawiedliwionej nieobecności członka Zespołu na posiedzeniu Przewodniczący informuje podmiot, który ten członek reprezentuje, o jego nieobecności (na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną).

Zgodnie z art. 9a ust. 7c ustawy „w uzasadnionych przypadkach zespół interdyscyplinarny realizuje działania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i 2, za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną”.

Zespół Interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki swojego funkcjonowania, jak również tryb oraz sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego (a także grup diagnostyczno-pomocowych) wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Porozumienia te określają w szczególności sposób i formę wymiany informacji, a także kwestie dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup.

Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zagadnienia związane z przetwarzaniem danych osobowych przez ZI bądź grupy diagnostyczno-pomocowe, określa art. 9c ustawy (szczególnie do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji powierzonych zadań – ust. 2, jak również złożenia stosownego oświadczenia – ust. 3).

3. Zadania ZI

Zgodnie z art. 9b ust. 1 ustawy, Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. W ust. 2 tego przepisu, wskazano, że do zadań Zespołu należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz

integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 ustawy, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a ustawy – tzn. przekazanie dokumentacji, w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest funkcjonariusz Policji bądź żołnierz Żandarmerii Wojskowej, Zespół Interdyscyplinarny informuje odpowiednio: komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Policji bądź komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10.

Procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest zgodnie z regulacjami określonymi w art. 9d, 9e, 9f oraz 9h ustawy oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

4. Grupy diagnostyczno-pomocowe

Grupy diagnostyczno-pomocowe są podmiotami, które zastąpiły dotychczasowe grupy robocze. Zgodnie z art. 9a ust. 10, grupę diagnostyczno-pomocową powołuje Zespół Interdyscyplinarny w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi obowiązkowo:

- 1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- 2) funkcjonariusz Policji.

W sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy.

Dodatkowo, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- asystent rodziny;
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI.

W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy udział żołnierza Żandarmerii Wojskowej nie jest możliwy, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej może wchodzić inna osoba wskazana przez przełożonego osoby stosującej przemoc domową lub jej przełożony.

Poszerzenie składu grupy diagnostyczno-pomocowej o dodatkowe osoby, następuje na wniosek obligatoryjnych członków tej grupy (pracownik socjalny, funkcjonariusz Policji bądź żołnierz ŻW).

Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej są obowiązani podnosić swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez samorząd województwa, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:

- a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w pkt 5 i 6, są dla ZI wiążące.

Do zadań pracownika socjalnego powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą doznającą przemocy domowej i opracowanie indywidualnego planu pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami.

Z kolei do zadań funkcjonariusza Policji powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą stosującą przemoc domową.

W przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej grupa diagnostyczno-pomocowa odstępuje od dalszych działań, co jest dokumentowane w formie pisemnej i elektronicznej

5. Skierowanie osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programach pomocowych

Jednym z uprawnień grup diagnostyczno-pomocowych jest występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową (art. 9b ust. 8 pkt 5, które to wnioski, zgodnie z ust. 4 tegoż przepisu są dla ZI wiążące).

Po rozpatrzeniu wskazanego wniosku, Zespół Interdyscyplinarny:

- 1) informuje osobę stosującą przemoc domową o skierowaniu jej do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 2) informuje osobę stosującą przemoc domową o podmiocie, który realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową lub program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową;
- 3) zobowiązuje osobę stosującą przemoc domową do zgłoszenia się, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skierowania, do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym

dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;

- 4) poucza osobę stosującą przemoc domową o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń (o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4 ustawy);
- 5) poucza osobę stosującą przemoc domową, że w przypadku nieusprawiedliwionego niewykonywania przez nią obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy, w tym niedostarczenia zaświadczeń (o których mowa art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4 ustawy), zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 6) zawiadamia właściwego starostę o skierowaniu osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową oraz występuje z wnioskiem o przekazanie danych dotyczących terminów realizacji tych programów;
- 7) zawiadamia grupę diagnostyczno-pomocową o skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

Grupa diagnostyczno-pomocowa po upływie terminu określonego w ww. pkt 3 (tj. 30 dni) wzywa dwukrotnie, w odstępach maksymalnie 30-dniowych, osobę stosującą przemoc domową do przedstawienia zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy .

W przypadku niedostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej wskazanego zaświadczenia w terminie 90 dni od dnia doręczenia skierowania (o którym mowa w ww. pkt 3), albo niedostarczenia zaświadczenia, o ukończeniu stosownego programu korekcyjno-edukacyjnego bądź psychologiczno-terapeutycznego w terminie 30 dni od dnia ukończenia programu, grupa diagnostyczno-pomocowa niezwłocznie występuje do zespołu interdyscyplinarnego o złożenie zawiadomienia, o którym mowa w ww. pkt 5 (tj. zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia).

V. REALIZACJA PROGRAMU ORAZ FINANSOWANIE

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej zakłada przede wszystkim koordynację i spójność działań, w tym sprawny i płynny przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą domową.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest zatem uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawiała się niezależna, wydolna i zaradna.

Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy, określając skalę problemu przez informacje wynikające m.in. z Diagnozy Problemów Społecznych.

Wobec powyższego, mając również na uwadze treść art. 9a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, **niniejszy Program będzie realizowany, a także zarządzany, przez Zespół Interdyscyplinarny** (Rozdział IV). Trzeba jednak zaznaczyć, że wskazany przepis (art. 9a ust. 1), stanowi iż to gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, **w szczególności** w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym. W konsekwencji należy podkreślić konieczność ścisłej i skoordynowanej współpracy między wszystkimi jednostkami gminy, które mogą udzielić wsparcia Zespołowi Interdyscyplinarnemu – przede wszystkim podmioty wskazane jako zasoby instytucjonalne gminy (Rozdział II.5).

Źródłem finansowania zadań zawartych w niniejszym Programie są środki własne gminy Gizałki oraz środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację programu. Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być również przeznaczane na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej (w rodzinach z problemem alkoholowym).

VI. PROGNOZA ZMIAN

W związku z przedstawionym Celem Głównym, a także Celami Szczegółowymi, zakłada się, iż realizacja Programu w latach 2026-2030 przyczyni się do:

- zmniejszenia ilości zachowań przemocowych,
- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej,
- bardziej efektywnej pomocy osobom uwięzionym w przemoc,
- zapobieganiu nowym incydentom przemocy poprzez objęcie opieką rodzin zagrożonym przemocą domową,
- ochrony osób doświadczających przemocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”, a także wsparcie prawne i psychologiczne,
- usprawnienia systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową,
- wzrostu wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy, sposobów ochrony przed przemocą oraz miejsc udzielających pomocy osobom i rodzinom uwięzionym w przemoc,
- zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- zbudowania sprawnego i efektywnego systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą domową.

VII. MONITORING I EWALUACJA

Niniejszy Program będzie realizowany i monitorowany przez Zespół Interdyscyplinarny. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o bieżącą sprawozdawczość (prowadzoną przez GOPS, ZI, Policję oraz szkoły), która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji programu, tj.:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej,
- form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- form działań kierowanych do sprawców przemocy domowej.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych z powodu przemocy domowej,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań,
- dane dotyczące odbioru zajęć, form pomocy, zmian postaw, zebrane przez wykonawców zadań.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w gminie, a także zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ewaluację Programu prowadzić będzie także Zespół Interdyscyplinarny, we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

ZAKOŃCZENIE

Przemoc domowa nie powinna nigdy mieć miejsca, a rodzina powinna zapewniać bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi wszystkim jej członkom. Jednoznacznie odnosi się do tego faktu również polskie prawo, uznając przemoc domową za przestępstwo. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych drugiego człowieka, powodować jego bólu i cierpienia. W sposób szczególny to sformułowanie odnosi się do osób bliskich (członków rodziny). Mając świadomość faktu, że zapewne przemoc domowa nigdy całkowicie nie zniknie, należy podejmować systematyczne i skoordynowane działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej pozwoli na dążenie do osiągnięcia tegoż celu.

Osiągnięcie zawartych w Programie celów strategicznych możliwe będzie przy dobrej i sprawnej współpracy jednostek podmiotów działających na rzecz osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych przemocą.

Niniejszy Program nie jest dokumentem zamkniętym, i jako taki może podlegać przyszłym modyfikacjom, w zależności od pojawiających się nowych danych, potrzeb i możliwości.

Uzasadnienie
do uchwały nr XX/114/2025
RADY GMINY GIZAŁKI
z dnia 26 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gizalki na lata 2026-2030**

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Niniejszy Program przeznaczony jest dla mieszkańców gminy Gizalki, w szczególności dla rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej, rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej, świadków przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc.

Podstawę Programu stanowi diagnoza problemu przemocy i jego rozmiarów na terenie Gminy Gizalki.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady

Jacek Dąbrowski